

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ervditione Religiosorum

Humbertus <de Romanis>

Ingolstadii, 1591

VD16 H 5888

12. Modus amandi proximum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50980](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50980)

coniungetur. Incitare potest etiam ad idem magna dilectionis utilitas. Dilectio membra in illo nobilissimo corpore, cuius Christus est caput, vnit: & virtute membrorum vnita aduersario resistit: & ad perfectionem perducit. De primo habetur. Collossen. tertio. Super omnia charitatem habentes, quod est vinculum perfectionis. De alio dicit Tullius; amicitia virtutum adiutrix à natura data est, non vitiorum comes, ut quia solitaria non posset virtus ad ea quæ summa sunt peruenire, coniuncta & sociata cum altero perueniret. Damna etiam, quæ odium facit, ad idem incitare possunt. Hoc facit fraternum odium in corpore mystico, quod facit diuisio continuitatis in corpore humano: ex qua sequitur dolor magnus, & quandoque mors.

De modo amandi proximum.

CAPVT XII.

Circa modum amandi proximum, notandum quòd Scriptura triplex exemplar de hoc nobis ministrat. Primū est amor, quo Christus amauit nos. Ioā. 15. Hoc est præceptū meum, vt diligatis inuicem: sicut dilexi vos. Secundum est amor quo amamus nosmetipsos. Matthæi 22. & Lucæ 10. Diliges proximum tuum sicut te ipsum, tertium est amor quem habent membra eiusdem corporis ad inuicem. Romanorum 12. Sicut in vno corpore multa membra habemus: ita multi vnū corpus sumus in Christo. Circa primum notandum, quòd Christus amauit nos amore gratuito: gratis, scilicet, dato:

dato: non præcedentibus meritis reddito. *J. Ioan. 4.* In hoc est charitas, non quasi nos dilexerimus eum: sed quoniam ipse prior dilexit nos. Sic amandus est proximus. Amor eorum qui nolunt amare, nisi illos à quibus se primo agnoscunt amari: non habet gratiam apud Deum. Si diligitis eos qui vos diligunt: quam mercedem habebitis? Nonné publicani hoc faciunt? Item amavit nos amore recto: quia non propter utilitatem suam, sed nostram: non ut nobis reciperet, sed ut nobis daret. Sic amandus est proximus. Seneca. Ego amicum paro, ut habeam pro quo mori possim: ut habeam quem in exilium sequar: cuius morti me opponam & impendam. Ista quam tu describis, negotiatio est, non amicitia: quæ ad commodum attendit, quæ quid consecutura sit spectat. Idem: Sapiens habere amicum vult: sed ob nihil aliud, quam ut exerceat amicitiam, ne tam magna virtus iaceat. Augustinus. Vera amicitia non pensanda est temporalibus commodis: sed gratuito amore portanda. Ambrosius. Amicitia, virtus, non questus est. Tullius: Amicitiam, non spem mercedis (quia omnis fructus in ipso amore est) expectandam putamus. Si utilitas conglutinare amicitiam: eadem continuata dissolueret. Boetius: Quem felicitas fecit amicum: infortunium faciet inimicum. Item: amavit nos Christus amore discreto. Amor discretus est, qui personam amat, & vitia persequitur: nec sic personis condescendit, quod vitiis implicetur. Bernardus. Christus in carnis assumptione condescendit mihi, in culpæ vitiatione consuluit sibi. Rom. 12. Dilecti

Matth. 5.

Epist. 9. circa mediū.

Ser. 20. super Cant. aliquantulum a prin.

Dilectio proximi, malum non operatur. Tullius: Nulla est excusatio, si amicitiae causa peccaveris. Nam cum conciliatrix amicitiae, virtutis opinio fuerit, difficile est amicitiam manere, si virtute defeceris. Charitas à parte anteriori homines ligat. Facit enim homines concordēs in bono. Amicitia verò mundi à parte posteriori homines colligat: sicut colligatae fuerunt vulpeculae Sampsonis: Ipsa enim facit concordēs in malo. Item Christus amavit nos amore magno: Maiorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Sic amandus est proximus. In hoc cognoscimus charitatem Dei: quoniam ille animam suam posuit pro nobis, & nos debemus pro fratribus animas ponere. Amor magnus est amor magna operans: & ad inimicum se extendens. Gregorius. Probatio dilectionis est exhibitio operis. 1. Ioan. 3. Filioli non diligamus verbo neque lingua: sed opere & veritate. Item amavit nos Christus amore perseveranti. Cùm dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos. Sic amandus est proximus. Sed sunt qui eum foelicem amant: cessante verò foelicitate, ab eo recedunt, qui secundum veritatem nunquam eum amauerunt. Gregorius: Cùm quis positus in prosperitate diligitur: incertum valde est, verum prosperitas, an persona diligitur. Amissio foelicitatis vim interrogat amoris. Qui ex adversitate Christum despicit, aperte conuincitur quod hunc in prosperis nō amavit. Senec. Multi illum comitantur: mel muscae sequuntur, cadavera lupi, frumenta formicae, praedam sequitur illa

Iud. 15.

Ioan. 15.

1. Ioan. 3.

In hō. festi pentecost.

Ioan. 13.

Lib. 7. mor. cap. 11. in med.

*Eccl. 6.**Ibid.**Ibid.*

*In lib. de
disc. Christ.
paulo à
pau. tom. 9.
Paulo ante
mediū lib.
tom. 9.*

illa turba, non hominem. Non agnoscat in bonis amicus. Est amicus secundum tempus suum: & non permanebit in tempore tribulationis. Item, Est amicus socius mensæ: & non permanebit tempore necessitatis. Est amicus, qui conuertitur ad inimicitiam. Circa secundum exemplar, notandum, quod hoc mandatum, Diliges proximum tuum sicut teipsum, dupliciter potest intelligi. Vno modo, sicut, id est, ad quod teipsum: scilicet ad gratiã in præsentem, & ad gloriam in futuro. Vel sic, vt sit sensus: hoc facias proximo, quod tibi vis fieri: quod autem nõ vis tibi fieri: ei non facias: vt duo præcepta iuris naturalis prius posita, huic mandati sint expostitiua. Et notandum, quod cùm præceptum sit, Diliges proximum sicut nos diligamus: qui se non diligit, proximum diligere nescit. Augustin. de verbis Domini: Vide si iam nosti diligere teipsum, & committo tibi proximum, quem diligas sicut teipsum. Si autem non nosti diligere te: timeo ne despicias proximum sicut te. Idem in libro de disciplina Christiana. Si te interrogem, vtrum diligas te: respondebis quia diligis. Quis enim odit? Ergo non diligis iniquitatem. Nam si diligis iniquitatem, odis te. Non ego dico, Psalmistam audi: Qui diligit iniquitatem, odit animam suam. Idem in eodem. Qui diligis iniquitatem, quomodo volebas tibi committi proximum, vt diliges eum tanquam te, homo, qui perdis te? Si enim tu ipse sic te diligis, vt perdas te: sic profecto perditurus es eum quem diligis, sicut te. Nolo ergo quenquam diligas: tu solus peris: aut corrige dilectionem, aut respue societatem. Item

Item notandum, quod non dicitur, diliges proximum tuum, plus quàm teipsum. Videtur plus quàm seipsum proximum velle diligere, qui curationi propriæ non sufficiens, curam proximi sui cupit assumere. Bernardus super Cant. Tu frater, cui firma salus propria nondum est, cui charitas adhuc aut nulla est, aut ad eò tenera atque arundinea, quatenus omni flatui cedat, omnî credat spiritui, omni circumferatur vento doctrinæ, imò cui tanta est charitas, vt ultra mandatum quidem diligas proximum plus quam teipsum: & rursus tantilla, vt contra mandatum fauore lique scat, pauore deficiat, perturbetur tristitia, auaritia contrahatur, ambitione molestetur, suspitionibus inquietetur, conuitiis exagitetur, curis euisceretur, honoribus tumeat, liuore tabescat; tu inquam, ita in propriis te sentiens, qua nunc dementia quæso aliena curare, aut ambis, aut acquiescis? Audi quid consulat cauta vigilans charitas. Non aliis, inquit, sit remissio, vobis autem tribulatio: sed ex æqualitate. Noli nimium esse iustus; sufficit vt diligas proximum sicut teipsum. Item notandum, quod qui proximum debito modo diligit, Deum plus diligit: propter quem diligit proximum, vnde patet quomodo id sit verum; Qui diligit proximum, legem impleuit. Et illud: *O. Rom. 13. Gal. 5.* Omnis lex in vno sermone impletur: Diliges proximum tuum sicut teipsum. Implès enim mandatum de dilectione Dei, implet mandatum de dilectione proximi. Aug. Inter quos amicos non est diuinarum rerum cõsensio: nec humanarum plena esse potest. Necessarium est, vt aliter quàm

quàm oportet humana existimet, qui diuina contemnit: nec hominem rectè diligere nouit, quisquis eum non diligit, qui hominem fecit. Circa tertium exemplar: notandum quod scriptum sunt, in quibus amor, qui est respectu proximi, imitari debet amorem membrorum eiusdem corporis. Primū est, quòd vnum membrum non inuidet alij membro: licet non habeat officium, quod illud habet. Si omnia membra vnicum haberent officium, essent quasi vnum membrum. Si totum corpus oculus, vbi auditus, vbi odoratus, &c. Item: Si essent omnia membra vnum membrum: vbi corpus? Omnia autem membra non eundem actum habent. Sic non debet aliquis inuidere proximo suo habenti gratiam, quam ipse non habet. Multum timenda est inuidia: tanquam vitium diabolicum. Augustinus in libro de virginitate: Duobus malis, hoc est superbia & inuidia, diabolus est. Item in libro de disciplina Christiana. Auertat Deus pestem inuidiæ ab animis hominum omnium. Inuidia vitium diabolicum est, sed habet matrem suam, scilicet superbiam: suffocam matrem, & non erit filia. Secundum est, quòd vnum membrum officium suum sibi auarè non appropriat: imò gratis aliis communicat. Oculus, est oculus omnibus membris. Item intelligitur de cæteris membris. Sic debet esse inter fideles. Multi vnum corpus sumus in Christo: fingunt autem alterius membra. Necessitatibus sanctorum communicantes. Cibum quem vnum membrum recipit, cæteris membris communicat. verò aliquod membrum amplius debito

1. Cor. 12.

Rom. 12.

*Circamed.
lib. tom. 9.*

Rom. 12.

Ibid.

retinuerit de illo, ad malum suum illud retinet. Est enim materia apostematis, vel alterius infirmitatis. Sic etiam inter fideles: Est & alia infirmitas, quam vidi sub sole, diuitiæ conseruatae in malum Domini sui. Tertium est, quod vnum membrum de alio se non vindicat. Sic debet esse inter membra Ecclesiae. Nulli malum pro malo reddentes. Quartum est, quod vnum membrum compatitur alteri, & congaudet: Si patitur vnum membrum, compatiuntur omnia membra. Si gloriatur vnum membrum: congaudent caetera membra. Sic fideles debent gaudere cum gaudentibus, & flere cum flentibus. Quintum est, quod vnum membrum reputat sibi fieri quod fit alij, siue bonum siue malum. Si laedatur pes, os conqueritur: si lauentur pedes, os regratiatur. Intraui in domum tuam: aquam pedibus meis non dedisti. Hæc autem lachrymis rigauit pedes meos. Sic vnus fidelium reputare debet sibi fieri, quod fit alij. Vnde caput Ecclesiae dicit, Quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Sextum est, quod vnum membrum pro alio lesioni se exponit: vt manus pro oculo. Sic debent facere fideles, exemplo Christi capitis, qui scapulis suis obumbravit nobis, in cruce ictum recipiens, quem genus humanum debebat recipere. Septimum est, quod vnum membrum multum timet separari ab aliis membris. Sic fideles timere debent separari à corpore Ecclesiae. Augustinus. Nihil sic debet formidare Christianus, quàm separari à corpore Christi.

Ecc. 5.

Rom. 12.

1. Cor. 12.

Luc. 7.

Matth. 25.

De